

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá trispotna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 213.

V Ljubljani, v torek 16. septembra 1884.

Letnik XII.

Deželni zbor kranjski

imel je danes 16. septembra ob desetih dopoldne drugo sejo. Prebere in potrdi se zapisnik prve seje; g. Doležec naznanja, da se zaradi bolezni ne more vdeležiti zborovanja. Več peticij se izroči raznim odsekom v pretres in poročanje. Med njimi bila je prošnja občine Šmartenske pri Litiji za poldnevni poduk in za zmanjšanje poduka v nemščini na tamošnji šoli, ki se je po predlogu g. Sveteca prebrala, potem pa izročila v pretres upravnemu odseku. — Dr. Bleiweis izročil je samostalen predlog, da naj bo vradni jezik pri deželnih vradih pričenši s 1. januarjem 1885 slovenski. — Vladni predlog o spuščanju zasobnih žrebecov za konjsko plemenitev se je v pretres izročil upravnemu odseku. — Pri potrditvi Postojnske volitve oglašil se je poslanec Dežman, rekši, da bi bilo pričakovati, da bi se bil kdo na narodni strani oglašil o tej volitvi. Saj so narodni poslanci v prejšnjih časih vlado hudo napadali, zdaj pa molče, ker je deželna vlada narodna, da-si je tako vplivala na Postojnsko volitev, kakor se prej nikdar ni godilo. Zato hoče on spregovoriti nekoliko besed, pa ne zato, da bi časnikarski prepir prenesel v deželno hišo, ali iz prijaznosti do bivšega poslanca dr. Zarnika ali iz mržnje zoper g. Obreza, ki ga je vselej visoko čislal, ampak zgolj zato, da zadostuje svoji konstitucionalni vesti. (Veselost med narodnimi poslanci.) Dalje prijema deželno vlado, ker je osnovala lasten slovenski list, in trdi, da je deželna vlada v nasprotju s sedanjim ministerstvom, ki želi mir napraviti med strankami, med tem ko deželna vlada kranjska razpor med strankami še širi. Potem je čenčal, da se je Zarnik hudo potegoval za šrange v Cirkniškem okraju in da se je deželna vlada prebivalcem Cirkniške in Loške okolice zavezala potrditi postavo o šrangah, ako izvolijo vladi prijaznega kandidata. Kam bomo prišli, ako bo vlada tako ravnala? Lahko bi se zgodilo, da bi prišli zlasti v državni zbor poslanci, ki bi za skledico leče vladi dovoljevali milijone. (Dr. Poklukar: govorite iz skušnje!)

Gosp. deželni predsednik Winkler je dobro odgovarjal, da pač ne bi bil pričakoval, da bo ta

volitev komu dala priliko, vlado tako hudo prijemati, kakor je storil g. Dežman. Vlada ni postavila nobenega kandidata. Volilni možje so si ga sami izbrali, vlada ni imela nič ugovarjati. Ako ima vlada vladen list, ne more ona prevzeti odgovornosti za vse, kar v tem listu stoji (dr. Vošnjak: Čujte, čujte), odgovornost zadeva v prvi vrsti g. vrednika, ki po njegovem mnenju to odgovornost tudi more prevzeti. Vlada je bila zadovoljna s kandidatom, ki si ga je izbrala narodna stranka, ker mu je že g. Dežman dal spričevalo, da je skozi in skozi izvrsten in zmeren mož, in tudi g. Dežmanu bi moralo to prav biti, ker se je prej v zboru z dr. Zarnikom mnogo pričkal in se ni ravno dosti gledalo na besede, s katerimi sta se prijemala. Dve stranki ste v deželi, nemška in narodna; te hoče vlada sprijazniti in g. Obreza je za to priliko gotovo bolj zavzet, kakor pred dr. Zarnik, zato pač vlada ne zasluži nobenega očitjanja. Vlada se ni toliko vtikala v volitve, kakor prejšnje, zoper ktere pa g. Dežman ni imel nobenega očitjanja. (Dobro na levi med narodno stranko.)

Šuklje je g. Dežmanu odgovarjal, da ni imel vzroka pričenjati današnjega razgovora; hotel se je le poslužiti te prilike, da je vladi eno zasolil, kakor so delali tudi v štajarskem zboru. Dežmana jezi, da njegova stranka nima več krmila v rokah, da na vladnem sedežu ne sedi več mož njegove stranke, ampak sedanjí g. deželni predsednik. Sicer je pa čudno, da g. Dežman očita vladi, da se je vtikala v volitev Postojnsko, on kolovodja tiste stranke, ki je napravila volitve l. 1877, ki ima na vesti glasovite volitve za kupčijsko zbornico! Berite zapisnike in potem bote sodili, ktera vlada se je vtikala v volitve. Gledé osebnih napadov je Šuklje Dežmanu povedal, da ga pač on ne more učiti doslednosti.

Prav krepko se je tudi dr. Sterbenec potegnil za izvolitev g. Obreze. Dr. Zarnik je sedel v deželnem zboru, zakaj se je odpovedal? Je-li hotel biti soglasno izvoljen? Še Bismark z bajoneti tega ne doseže. Notranjski volilci so si izbrali gosp. Obreza, ker ga poznajo kot poštenjaka, ne pa da bi bili hotli vladi vstrezati. Oni imajo čiste namene in zato pričakuje, da nihče ne bo našel najmanjšega ugovora zoper izvolitev g. Obreze.

G. Dežman je še očital g. Šukljetu, da ne gre, kakor dela v „Ljubljanskem listu“, ker je c. k. profesor (Šuklje: tukaj ne! Nekteri poslanci: Dežman deželni muzealni kustos!) in da to tudi davkoplačevalce zadeva.

Gosp. deželni predsednik je še odgovarjal, da davkoplačevalcev reč nič ne zadeva, ker se suplent na gimnaziji ne plačuje iz njihovih žepov, potem pa še poročevalec g. Murnik spregovori nekoliko besed in priporoča, naj se volitev potrdi, zoper katero tako ni nobenega stvarnega ugovora. Pri glasovanju vstanejo narodni poslanci, nemškutarska stranka pa obsedi. Vsled tega slišijo se glasovi na levi: Pri drugih volitvah pa obsedimo mi, ako se Vam ne ljubi vstati. Na vrsto pridejo druge volitve, namreč gg. Fabra, Auersperga in Lichtenberga, in res obsede nekteri narodni poslanci, liberalni pa vstanejo možko. Volitve se vendar vse potrdijo.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. sept.

Notranje dežele.

Goriški Lahi jeli so zopet svojo omiko kazati s tem, da noči, kedar pošteni ljudje spé, za to porablajo, da ometujejo slovenske napise z blatom in jih očekavajo s črnim. Žalostno je tako mesto, kakor je Gorica, da policija nima ali toliko volje ali toliko moči, da bi fantalinsko, za mesto sramotivno početje vstavila. Sicer imajo pa Goriški Slovenci jako lepo priložnost tako ometovanje in onesnaženje slovenskih napisov po svoje zdatno odškodovati. Vsi naj gredó namreč po potrebno blago k tistim slovenskim trgovcem, ktere Lahi preganjajo in taki bodo menda skoraj vsi do malega, Lahe in Furlane naj pa pri miru pusté. Saj ni potreba v dragimi novi laške oholosti rediti, ktera Slovincem povsod po svoji prevzetnosti in nestrpljivosti tako do grla preseda. Naši trgovci so tudi potrebni podpore vsaj v ravno taki meri, kakor Lahi, če ne še mnogo več. Zraven tega jim gré nekoliko odškodnine za tako sramotenje. Svojih ljudi se držimo in kmalo se nam mora tudi v Gorici na bolje obrniti. „Svoji k svojim“, to geslo moral bi vsak Slovenec v svoji hiši na

LISTEK.

Ivan Kacjanar.

Spisal J. Steklasa.

(Konec.)

Precej po nesrečni bitki pri Oseku poslal je kralj Ferdinand svoje poslanstvo na Hrvatsko, a na čelu mu vrednega Nikola Jurišiča, kterega je imenoval tudi za glavnega zapovednika svoji vojski mesto Kacjanarja. Ferdinand je dobro vedel, kaj nameravajo Hrvatje ter jim je zato po njihovi želji hotel izpolniti vse, kar bodo zahtevali, a Jurišič je imel biti pri vseh teh dogovorih posrednik. Glavno vprašanje je bilo o imenovanju bana, kterega Hrvati že več časa niso imeli. To željo jim kralj Ferdinand prav rad izpolni, ter jim dá za bana Petra Kegleviča in Tomaža Nadaždija. Ali večina plemstva ni bila z njima zadovoljna ter je na gozdanskem zboru sklenila, da noče priznati od Ferdinanda postavljenega bana Nadažda, kajti da jim je on sovražen. Ravno tako so se tudi Slavonci pobunili proti svojemu banu

Kegleviču. To vse pa je šlo v prilog Kacjanarju, ter je vsled tega precej zapovedal sodniku in mestnemu svétu v Zagrebu, da naj ne pripoznata obeh banov in naj ne pustita njih ljudi v mesto. Tudi kraljeve davkarje je prepodil Kacjanar, kajti on je potreboval denarja za svojo vojsko, ki se je vedno bolj množila. Bana opominjata Ferdinanda, naj pošlje nena doma iz svojih dežel nekoliko konjkov in pešcev s potrebnim denarjem, drugač je vse izgubljeno. Ker je pa Ferdinand bil v vedni denarni zadregi, ni mogel te želje izpolniti, nego je rajše, če tudi nerad, sklenil mir s svojim sovražnikom Zapoljo (24. febr. 1538). Po tem miru je ostal on gospodar Hrvatske, Slavonije in tistega dela Ogerske, kojega je bil poseдел, Zapolja pa se je zadovoljil z ostalim delom.

Kacjanar se je mnogo oslanjal na Zapoljo, zatoraj ga je ta mir osupnil. Pa tudi ostali hrvatski zarotniki so bili iznenadeni in zveza njihova je vsled tega razpala, kajti vsak se je hotel na lep način izobčiti iz te zarote in zopet sprijazniti se s kraljem Ferdinandom. Vendar Kacjanarju je bila vsaka nada odvezeta. Že poprej ni imel nobenega upanja, da ga kralj pomilosti, zdaj pa še manj, ko

vé, kaj je nameraval. Vsi Ferdinandovi privrženci pa so ga zdaj držali za odpadnika in izdajaleca. Nazaj ni mogel več, moral je tedaj naprej, kakor je začel. Na Hrvatskem ni imel nobene nade več, zato je hotel na Turškem svojo srečo poskusiti, saj je bil že poprej poznan Turkom kot prijatelj Zapoljin in zdaj se je začel dogovarjati z Belgradskim pašo Mahomedom, da bi postal odpadnik in turški general. Tudi na Kranjskem se je zvedelo, kaj misli Kacjanar, ter so zato stanovi pisali l. 1539 Ferdinandu, da je zdaj očitno, da je Kacjanarjevo delovanje za zemlje in prebivalce kraljeve škodljivo, in da so njegove stvari tako daleč prišle, da je namenil zemlje in podložne kraljeve napasti in se s Turkom zvezati. Vsled tega zapové Ferdinand Kacjanarjeve gradove zapleniti. Ali le-ta se je skušal opravičiti pri kraljevem poverjeniku, da njegova zveza s Turki nima drugega namena, nego da ohrani kralju neke mejne trdnjave. Ali vsaki dokaz je bil zdaj zastoj. Kralj ga je razglasil za izdajaleca in sovražnika, ter ga oropal vseh njegovih posestev; vrh tega so ga zapustili tudi vsi nekdanji prijatelji. Zdaj si ni mogel več pomagati; sklenil je zadnji korak: zaupati se popolnem Turkom.

steni in vsaka slovenska gospodinja v kuhinji zapisano imeti, da bi se vselej po njem ravnala, kedar bi ji bilo česarkoli potreba.

Novi *štajarski deželni glavar* grof Wurmbbrand bo menda za Slovence boljši nego smo ga do sedaj poznali. Vsaj na to cikajo njegove lastne besede, rekoč: „do sedaj sem bil strankar; tem prijatelj, drugim sovražnik, na tem mestu ne poznam pa nobenega razločka več!“ To so krasne besede in deželnega glavarja vredne! Naj bi se le vselej in povsod spolnoval. Wurmbbrandov značaj nam je porok za to, da jih bo tudi spolnoval. Sicer je pa grof Wurmbbrand do sedaj Slovanom povsod nasprotoval, kjer se mu je ravno priložnost ponudila. Kdo se ne spominja na jezikovno debato letošnjo spomlad v državnem zboru, ktero je grof Wurmbbrand povzročil s svojim predlogom o vpeljavi nemščine za državni jezik. Tedaj je šla vsa levica za njim in ko bi ne bili tako slepo in strastno predloga in debate porabili v napad Slovanov in spodbijanje sedanje vlade, kdo vé, če bi se jim ne bila posrečila zmaga, da bi se bila nemščina pri nas povsod intabulirala. In sploh ozrimo se, kamor koli drago, nazaj v preteklost, povsod bomo našli Wurmbbranda sicer tihega, zato pa tim bolj nevarnega sovražnika slovanskih naporov. Lepo je res, kar je obljubil, za to moral jih bo pa tudi mnogo požreti od liberalne „Grazer Tagespost“, ktera ga že sedaj na to stroji, da mora kolikor se le dá, Slovence in njihove napore zatirati, kjer se mu bo za to priložnost ponudila. Ali ni tak list ostuden! Cesar hoče imeti mir med svojimi narodi, deželni glavar obljubi pri svojem nastopu sam nepristransko postopanje nasproti Nemcem in Slovincem, list pa hoče po vsaki sili zatiranje naše narodnosti. No, Slovenci, le dalje list podpirajte, kakor do zdaj — Vam bode „Gr. Tagesposta“ vse povrnila!

V čem se loči *Slovan* od *liberalnega Nemca* v političnem življenju? V marsičem, kajti različni ste si ti dve narodnosti, kakor noč in dan, poglavitna razlika, ki je med njima in to Slovanu na slavo, naj že bo ta Čeh, Poljak, Rusin, Slovenec, Hrvat ali Srb, je njegova zvestoba do cesarske hiše, zvestoba do avstrijske države. Te krepkosti, ki se v slovanskem vencu neizrečeno lepo leskeče, liberalni Nemec ne pozna! Zadosti smo jih in njihove burke že naznačili našim čitateljem po prejšnjih člankih v političnem pregledu, da jim bo lahko mogoče danes popolnoma pritrčiti nam, ako se predrznemo javno trditi, da je Slovan cesarju in državi zvest, o liberalnem Nemcu se pa kaj takega ne dá reči. Slovan se vpira po svoji moči neugodnim razmeram, nepriljubljeni nemški mu vladi, ali preko črno-rumenih ograj se Slovan ni še nikdar oziral. Nemci se s tem ne morejo pohvaliti. Oni imajo vlado, ki ima sicer priimek, da je Slovanom prijazna, žal da Slovani to prijaznost tako malo čutimo, ker je je $\frac{9}{10}$ nemške in le $\frac{1}{10}$ slovanske in to devetdeset odstotkov nemško sedanjo avstrijsko vlado liberalni Nemci pisano gledajo in ji z Bismarckom žugajo, ker je za 10 odstotkov slovanska. Slovani kaj takega niso nikdar delali, ko so bile vlade, ktere so nas krepko in trdo za grlo držale. Zvijali smo se in grčali, konečno pa smo le potrpežljivo, samo da ne oskrunimo državne zvestobe. Saj Vam je še v spominu govor poljskega grofa Dzieduszyckiego! Taistega liberalni Nemci sedaj preobračajo na vse strani, da bi kje kako državno izdajalstvo v njem zasledili in na račun taistega Poljakom neljalnost očitajo in še vse drugo, kar si človek le misliti zamore. Tisti govor je tako pošten, da ga sme vsak Slovan, ki je svojemu cesarju iz člega srca vdan, vedno in tudi ob polnoči, kdar bo najbolj zaspan, podpisati, kajti čista ljubezen oprta

Med vsemi njegovimi nekdanjimi prijatelji je občeval Kacjanar še edino z Nikolo Zrinskim, ali tudi ta ni bil več njegov privrženec. Bal se je namreč kralja ter je sklenil, samo da se z njim pomiri, žrtvovati svojega poprejšnjega zaveznika. Zato je prišel kot gost k njemu v grad Kostanjico z izgovorom, da se mora z njim sporzumentirati o važnih stvareh. Ker se je znal dobro hliniti, ni slutil Kacjanar nič slabega. Ko sta bila 25. oktobra 1538 skupaj pri kosilu in se prijazno razgovarjala, zabode mu Zrinski iznenada v prsi meč, kterelega je imel skritega pod plaščem. Ranjeni Kacjanar plane po konci ter začne svoje ljudi na pomoč klicati, ali zdaj prileti v sobo grofov služabnik ter ga pobije na tla s turško sekuro. Potem mu odrobijo glavo, ktero so pozneje Ferdinandu na Dunaj poslali, njegovo truplo pa so vrgli skoz okno v obzidni jarek. Ferdinand pa ni hotel videti glave Kacjanarjeve, svojega nekdanjega najboljšega vojskovodje, nego ukazal jo je dati dvornemu maršalu.

Kacjanarjev brat Jakob se je potrudil, da je dobil od Zrinskih njegovo truplo in je pokopal v samostanski cerkvi v Gornjem Gradu. Na njegovem grobu je izdoibena podoba pravljice o lisici, ki je bila povabila štorljo na pojedino in ji potem vrat zavila. Zraven stojite dve kači, od kterih je ena potegnjena skoz človeško črepinjo, druga pa se ovija

na zvestobo do Avstrije odseva iz njega. Poljaki so opustili nekdanje sanje in so se oprijeli resnobno sedanjosti. Oni žele svojo deželo srečno, Avstrijo pa z njo vred mogočno videti in to je tudi naša želja, zarad tega smo pa tudi in ostanemo vedno zvesti in cesarju vdani Slovani.

Iz *Hrvaške* se „Politik“ poroča, da so Starčevićanci napravili pogodbo ali kompromis z nezavisno narodno stranko, ktera je nedavno tožila o svoji zapuščeni in o Starčevićanski oholosti, ker se niso hotli z njimi zediniti. Vlada strogo postopa proti kandidatom Starčevićeve stranke in jih je že več zlasti po bivši vojaški krajini zapreti dala, kakor pravi zarad prestrastne agitacije. Če nima družega povoda, ravnala je nepostavno, ako jih je edino le iz tega vzroka zaprla. Zaprti so odvetnik Bakarčić iz Reke, Devčić in Pavlović, dalje trije posestniki iz Karlopaga med kterimi je tudi ondašnji podžupan. Odpeljali so jih k sodnji v Gospić. Tudi se čuje, da je ban sklenil vse kolovodje Starčevićeve stranke za časa volitev po ključ spraviti, da mu ne bodo po deželi upora delali. Tudi to bilo bi nasilstvo. Vsled tega je osrednji odbor izdal oklice, da naj se vsak Starčevićanec kolikor mogoče mirno zadrži.

Vnanje države.

Včeraj popoldne, t. j. 15. t. m., podali so si roke *trije cesarji* na rusko-poljski zemlji in tudi trije jako važni kanclerji poklonili so se drug drugemu, ne morda iz tega namena, da bi skušali drug drugega prekaniti, kakor se to pri diplomatskih shodih tako navadno godi, temveč sešli so se, da med seboj določijo skupno postopanje za bodočnost, po kteri se vsa Evropa s skrbjo ozira. Nemški državni kancler je še celó svojega sina grofa Herberta s seboj vzel, kar nekteri zopet smatrajo za znamenje, da bodo imeli dogovori pomen, ki se bo tako daleč v bodočnost raztezal, da ga Bismark sam ne misli preživeti. Da bo pa vendar-le pri Nemcih po Bismarkovi smrti še kdo tukaj, ki bo vedel, o čem je bilo govorjenje in kako, vzel je Bismark svojega sina, ki ga bo znabiti tudi v državni službi nasledoval, s seboj. Saj je tudi na kmetih tako. Če gređó stari možje kake mejnike določevati ali kako važno pogodbo sklepati, vselej eden ali drugi ali svojega sina ali pa kakega drugega mlajšega s seboj vzame, na kterega se pozneje vse sklicuje in postane včasih še celó tako imeniten, da se pri poznejih prepirih, ki dostokrat čez leta in leta nastanejo, še celó gosposka nanj opira. Tukaj toraj vidimo, da je državno življenje podobno domačemu v gospodarskih razmerah. O čem da se bodo na Ruskem razgovarjali, povedali smo deloma že pred nekoliko dnevi, deloma pa še bomo.

Nihilisti poslali so iz Nemškega v Varšavo enega svojih tovarišev. Ko se je ta blizo Krakovega pripeljal, se je vstrelil. Zadel se ni do smrti in so ga iz kolodvora v bolnišnico prepeljali. Ondi je nesrečnež povedal, da so ga nihilisti v Varšavo poslali, da bi nek napad izvršil. Ker pa tega neče storiti, umoril je rajši samega sebe, ker bi sicer tako nihilistom ne odšel.

Bivanje *ruskega cara* in cesarice v Varšavi je med ondašnjim narodom najboljši vtis napravilo. Posebno se pa hvali ljudomilost obeh, ktere Poljaki ne bodo nikdar več pozabili. Mnogo ljudi predavalo je svoje prošnje kar po ulicah caru in carici samema iz rok v roke in sta jih vladarja tudi brez optavljanja sprejemala. Nek zapoden dijak izročil je svojo prošnjo caru na ulici, da bi se mu dovolil zopet sprejeti v gimnazijo. Cesar je prošnjo sprejel in na-njo s svinčnikom zapisal „Dovoljuje se“. Carici molilo je dveletno dete pisano prošnjo. Ona ukaže voz vstaviti in se proti detetu stegne, a ni

okoli obeh. Kači imate človeški glavi, ki spominjate na obraze priliznenih Zrinskih. Napis na Kacjanarjevem grobu se glasi v slovenskem prevodu: Plemenitega gospoda Ivana Kacjanarja, barona v Kacensteinu in Begunjah podoba, ki je tako tužno umrl v Kostanjici na Hrvatskem l. 1538 dne 25. oktobra v 48. letu svoje starosti.“ Zraven njega leži pokopan njegov brat Jakob, ki je umrl 28. januarija 1540.

Kacjanar je zapustil mater vdovo Uršulo Herberstein, potem tri sinove, ki so bržkone mladoletni pomrli, ker se o njih nič ne vé, in hčer Školastiko, ki se je omožila z baronom Ulrikom Ejeingom. Tej hčeri je prepustil kralj za dedščino in doto od vsega velikega posestva in bogastva samo Stari grad in 20.000 gold., vse drugo je za-se pridržal.

Tako je končal svoje življenje glasoviti slovenski junak. Hrepenel je po visoki časti, slavoželjnost pa ga je zapeljala na polzka pota. S početka najzvestejši služabnik svojega vladarja postal je pozneje skoraj njegov izdajalec, ali vsaj velik njegov nasprotnik. On sam ni bil toliko kriv, nego okolnosti in pa na dvoru vplivna stranka so ga k temu prisilile. Zgodovina ga ne more obsojati, nego samo pomilovati. Vsem pa ostane svarilen primer, kako se je treba slavohlepnosti varovati.

ga zamogla doseči. Na to zaukaže bližnjemu orožniku, da naj ji dete privzdigne, kar se je tudi zgodilo. Carica ga je pobožala, prošnjo sprejela in detetu obljubila, da ga neče nikdar pozabiti. Z osobami, ktere so kaj prosile v poljščini, govoril je car poljski, kar je posebno občudovanje vzbudilo med narodom. Pač se je poprej to menda redkokrat zgodilo.

Neapelj, najznameniteje mesto južne in vrazarstvu nad vse vdane Italije, svoje gibčnosti v trgovinskem oziru, vsled neznansko razširjajoče se ondašnje kolere, ni skoraj nič izgubil. Telegrami, če tudi so z groznimi številkami napolnjeni, vendar-le prej še premalo povejo mrličev in obolelih, kakor pa preveč, ker posebno revežev mnogo zakopljejo, da gosposka o njih niti ne zvé ne, da so pomrli. Obraz mesta ni prav nič drugačen kakor je bil. Taiste umazane ulice, polne nesnage in odpadkov, najde popotnik ondi, kakor jih je videl že pred leti, ako se je slučajno ondi mudil. Prav nič se ni še za snažnost storilo, da bi se tako vsaj po tej strani kolera silno ugodno stališče nekoliko spodbilo. Kanalizacija je taka, da se Bog usmili, in toraj pač ni čuda, da je kolera tako rapidno naraščala se, kakor smo v telegramih in v političnem pregledu poročali. Dragina je pa tolika nastala, da skoraj ni mesta, ki bi z Neapeljnóm konkurirati zamoglo. Čujte, da kilogram mesa veljá 4 lire, kar je po našem 1 gld. 80 kr. Limone so po 10 kr. Iz tega je pač razvidno, da si reveži ne morejo kake krepke hrane privoščiti, kakor z oljem zabeljene makarone in za pijačo morajo se posluževati slabe vode, ktere si še z limonami ne morejo popraviti, ker so jim predrage.

Angleška zbornica lordov ali pérov je letos kakor magnet, ki strelo od vseh krajev na-se vleče. Naši čitatelji se bodo še spominjali velikih taborov, ki so jih po Angleškem napravljali, na kterih so gromovito proti lordom govorili in sedaj se je tak tabor, na kterem se je 70.000 ljudi zbralo, napravil na Škotskem v Glasgovo. V soboto teden zvečer je bilo, ko so se ljudje jeli shajati tjekaj z zastavami in drugimi društvenimi znamenji. Osem odrov za govornike bilo je pripravljenih, od koder se je slišala marsiktera ojstra beseda, ki je tirjala, da naj se pèrska zbornica odpravi.

Gordon je zopet pisal. On pravi, da je Mahdi z 14.000 možmi v južnem Kordofanu in čaka. Chartum je popolnoma v varnosti, če tudi ga nekaj Mahdijevih ljudi oblega. V kratkem poslal bo pa Mahdi 4000 ljudi s topničarji oblegajočim na pomoč.

Radoveden časnikar podal se je Ferry-ja spraševati, ali je res ali ne, da je *Kitaj* Francozom vojsko napovedal, kar zlasti angleški časniki z debelimi črkami prinašajo. Jules Ferry, francoski ministerski predsednik, je pa rekel: „Nikari ne verjamite neslanemu besedovanju po angleških listih, kterim je vse na tem ležeče, da bi staro sovraštvo med Francozi in Angleži zopet na dan spravili. Francoska ne živi niti z Angleško, niti s Kitajsko v sovraštvu, ter Kitajcem tudi vojske ne bo napovedovala, dokler bom jaz načelnik vladi. Admiral Courbet je le storil, kar mu je veljevala čast francoskega naroda in kar bi bil vsak drug zaveden francoski general tudi storil. Kitaj obnašal se je verolomno proti nam gledé Tientsinske pogodbe in nam je odrekel naravnost vsako odškodnino. Kaj nam te toraj družega ostajalo, kakor da smo se postavili, kakor se nam je spodobilo? V tem smislu ima admiral svoja naročila, ki bo še vse izpeljal in se bo še po celi Evropi o njem govorilo, vendar pa ne more nikdo trditi, da bi bili s Kitajci v vojsko zapleteni. Kitaj pač dobro vse to sprevidi in je tiho, ker sprevidi, da imamo mi prav. Vojske nam Kitaj ne bode napovedal, ker pač dobro vé, kako bi se zanj izšla; tolikošne odgovornosti si pa kitajska vlada neče na glavo nakopavati. Pri Fu-Čevu je francoska mornarica pokazala, kaj da zna, in ji je ondašnji dogodek na veliko čast, kajti kitajski vojni parniki so vseskozi oklopnice, ki so se v Evropi napravile, ter imajo na sebi težke in izvrstne topove.“

O *Tonkinu* izrazil se je francoski prvi minister Ferry tako, da je ta dežela še mnogo več vredna, kakor pa dvakrat toliko žrtev, kolikor jih je na francoski strani ondi padlo. Tonkinška dežela je lepa, rodovitna in silno bogata, ter bo v bodočnost Francozom veliko dohodkov prinašala. Francoska pa bode tjekaj odpošiljala svoje izdelke, za ktere ji v Evropi tal zmanjkuje in francoska obrtnija bo zopet iz novega oživela. Bombaževina je že na poti v Tonkin. Nalašč za to odbrana komisija preiskuje rudarstvo in premogove žile. Francoska, ako je hotla živeti in se obdržati na stališči, ktero zavzema, morala je svoje oči obračati na kolonijalno politiko, brez ktere dandanes tudi najboljša in najtrdnjša država pri tolikošni preprodukciji mora na kant priti! Le poglejte Nemce, kako si prizadevajo z ustanovitvijo druge kolonijalne države v Afriki, kjer imajo že polne roke posla! Gorje bi nam bilo, ko bi se ne bili o pravem času ozrli v Tonkin, kriza ki je republikli v narodno-gospodarskem oziru žugala, ne bila bi več dolgo izostala in prevrat bi bil gotov. S pridobljenjem Tonkina, si je Francoska za mnogo stoletij opomogla in se bo vsled tega v obrtniškem oziru zopet na noge postavila.

Izvirni dopisi.

Iz Polja, 12. sept. Za gostilničarje je po našem kraju od dne do dne slabše, in to morda ne zaradi tega, ker so ljudje bolj varčni postali, temveč, ker so jeli vino taki ljudje točiti, ki nimajo patenta za to in toraj c. k. državni zaklad goljufajo. V Zaloškem davčnem odseku naročila sta si dva gospodarja vina, prvi več ko 300, drugi pa čez 400 vedre in sta vsega po tistem poprodala. Žalostno je res, da se dandanes take reči godé, še bolj žalostno pa je, da naš župan, kterege je lansko leto presvitli cesar s srebrnim križcem za zasluge odličil proti takemu lopovstvu in državni goljufiji nič ne stori. Njegova dolžnost bi bila tako sleparstvo c. k. oblasti naznaniti, če si ga še sam kaznovati ne upa, ali ne more, ter tako svoje sosedo postavno škode braniti. Pri takih točarjih se vino po 24 kr. cele noči toči, kjer pivci židane volje noči prepojo in preplešejo, da se daleč na okoli razlega, po vrhu se pa še pravim gostilničarjem, ki dac in patent plačujejo, grdo in zabavljivo posmehuje rekoč: „kaj ste pa tako neumni, da plačujete, saj se tako tudi lahko toči!“ Vse pritožbe proti takemu ravnanju pri c. k. okrajnem glavarstvu in finančnem ravnateljstvu nič ne pomagajo ker se povabljeni priče ne prisilijo s prisego, da bi resnico govorile in toraj gosposki v obraz lažejo, doma se pa potem nam drugim krčmarjem posmehujejo. Ko bi jih finančna oblast ali glavarstvo s prisego prijelo, bilo bi vse drugače, zvedela bi se resnica in odpravila bi se krivica, ktera se nam sedaj godi. Slavna trgovinska zbornica ravno kar predlaga skupine za razne obrti, kakor sem se iz „Slovenca“ prepričal, skupine ali zadruga za vinske točarje brez potentia in daca, ki po 24 kr. vino točijo na drobno, pa nisem še nikjer čital! Ali je morda slavna trgovinska zbornica na to obrt nalašč pozabila, ali pa jo morda ni za vredno smatrala, da bi jo med dopuščane obrti uvrstila? Kaj?!

Križevno poleg Kostanjevice, 13. sept. (*Banka „Concordija“.* Kolera.) Svoji k svojim je načelo, ki se že dalj časa premetava po slovenskih in slovan-skih časopisih in da se izpelja s svojimi posledicami, bi utegnil spametovati marsikterega rojenca slovenske matere, lepotičenega z nemškutarskim pavovem perjem. Ni prav ali vsaj ne pametno, da svoje s krvavimi žulji zaslužene novce nosimo tujcem, kateri se potem le še z večjo predrznostjo in s toliko večjim zaničevanjem ozirajo na nas, toliko bolj nespametno v tem slučaju ravnamo takrat, kadar nas ti tuji vrh vsemu temu še ociganijo za tako težko prislužene novčice. V svarilo drugim Vam poročam en tak slučaj. V kratkem času sta v naši občini pogorela dva posestnika, oba zavarovana pri zgoraj imenovani Dunajski „Concordiji“. Prvi se je še vlekel za ostale novce, ko je že zdavno „Sl. Nar.“ o njevovem imenu prinesel inserat, zahvaljuje se banki za točno izplačano svoto. Mogoče, da je mož v svoji kratkovidnosti njenemu zastopniku za kaj tacega dal dovoljenje, a kljub temu je storil za svojo svoto še marsikteri korak, ne oziraje se na to, da si je banka sama odtrgala zavarovalnino za več let naprej; mogoče da ima banka statute take; vse-kako je lahko vzeti asekuranco za poslopje, ktero še ne stoji, in se še za gotovo ne vé, bode li kedaj stalo ali ne. — Hujši je drugi slučaj. Posestnik je bil zavarovan za 300 gold.; pogorel je do tal, da mu je ostalo samo nekoliko osmojenega zidu, toda potegnil je od zavarovalnice samo nekaj čez 140 gold., toraj ne popolnoma polovice. In zakaj? Došli zastopnik iz Beča je li zvedenec ali ne, ne znam, je škodo samo toliko cenil in toliko se je izplačalo, se vé z vtrganjem zavarovalnine za nekaj let naprej, če tudi hiša menda ne bo stala nikdar več. Na pritožbo da ako bode banka tako ravnala, se ne more priporočati, dojde iz Beča prevzečni odgovor: Mi ne potrebujemo nikakoršnega priporočila, držaje se načela: „Stori prav, ne boj se nikogar!“ S tem je bila reč končana in zavarovanec se je obrisal za pol drugi sto gold. To goli faktum. Dovolili bi si sl. banki le par vprašanj. Ona se ponaša s svojimi „prav“. Je li prav, ako ona prejema dividendo za 300 gold., o priliki nesreče pa še polovice ne izplača? Ako se izgovarja s tem, da škode ni več, da poslopje ni bilo več vredno, kako pa da ona ni tega vedela poprej, dokler je pobirala denar? Saj imamo doma prisežene cenilce, in cenitev ne bi stala Bog zna kaj. In vzemimo nasprotni slučaj, da je ponesrečeni zavarovan za manj, nego je nje-

govo posestvo vredno, bi li tudi po tem dala ceniti tako, in poplačala vso škodo? Vsaj dosledno bi bilo tako. Dovolite nam o tem dvomiti, dokler ne doživimo kaj tacega. V novejših časih v več krajih na hišah nahajamo tudi drugo Dunajsko zavarovalnico, a ime ni povedano, tudi še nisem slišal, ali tudi tako računa in ima tudi take pojme o „prav“, a eno je gotovo, da v obeh slučajih slovenski novci romajo v tuje nemške žepe. Čudimo se, kako da banka „Slavija“, ki je vendar domač ali vsaj slovenski zavod, in, kakor smo že večkrat čuli, tudi reelna, da ona svojih perut ne stegne malo bolj tudi po Dolenjskem in se malo bolj ne potruji; „Concordija“ ji pot dobro pripravlja.

Po napisu o kolero bode te morebiti mislili, da imamo kolero že pri nas, a vse drugo popred, zdravi smo, kakor le kedaj. Imamo pa zato strah pred kolero in že to nam dela preglavico. Za vsakteri slučaj je došlo od zgoraj povelje, da ima biti za bolnišnico pripravljena prostorna in zračna soba. Temu menda ni oporekati, previdnost je povsod na mestu. V začetku je bila za to namenjena in odločena šola, kar je menda tudi po vsem pametno in tudi naravno, kajti je občinska lastnina, večjidel posebno v novem modernem veku največja soba v občini, in za slučaj bolezni gotovo tudi vsikdar prazna. A dojde naenkrat prepoved in zapoved, da šola se v ta namen ne sme rabiti (kako pa je v časih bilo?), za to se mora preskrbeti drugo primerno poslopje, se vé, da dovolj prostorno in zračno. Za Boga svetega, rekel bi Dolenjec ob hrvatski meji, kje jo vzeti. Tukaj se ne stavijo hiše, da stojé prazne, še te, ki so, so navadno male, z ljudmi prenapolnjene beznice. Gosp. župan se nahaja gotovo v zadregi, iz tal pribobnati bolnišnice ne more; drugih ljudi iz njihove lastnine poditi menda tudi nima pravice. Kaj storiti? Vložil je oporeko na sl. okrajno glavarstvo, da druge pripravne sobe ni, naj se v to privoli šola; a došlo mu je drugo povelje, biti mora, mogoče ali nemogoče, je vse eno. Pač bi bilo svetovati, kar se je že tolikokrat povdarjalo, naj se vladni krogi nekoliko ozirajo na djanske razmere po deželi, poslušajo tudi mnenje pametnih mož; prihranili bi si marsikako nezadovoljnost med ljudstvom ter si ne spodkopavali lastne veljave, za kar posebno dandanes čas ni vreden.

Pisal bi Vam o tem oziru še marsikaj, tako o iskanji trtne uši i. dr., a bojim se, da bote gosp. vrednik vse skupaj vrgli v koš, da se izognete drugim sitnostim, in potem je črnilo in papir zastoj, kakor že en parkrat, zato rajši molčim.

Domače novice.

(Zaplenjen) je bil včeraj „Slovenec“ zaradi nazorov o c. kr. štajarskem cesarskem namestniku baronu Kubecku.

(Opozicijo na vsak način) mora imeti gospod Dežman v deželnem zboru, ne — ker ni več ondi g. dr. Zarnika, ne — ker je mesto njega g. Obreza, temveč — da si dušo ohladi, ali kakor se je sam izrazil, da si konstitucionalno vest potolaži. Kako je že presvitli cesar tako opozicijo imenoval? — faki-jozno menda, ali ne? Resnica bode pa prej ko ne to, da je g. Dežmanu žal, da sedaj ondi ne bo imel nikogar, da bi se z njim prepiral.

(Oskrbovanje deškega sirotišča „Collegium Marianum“) so z dovoljenjem knezoškofijskega ordinarijata in c. kr. deželne vlade včeraj prevzele šolske sestre tretjega reda sv. Frančiška pod vodstvom preč. o. Placida. Prišlo je njih pet iz Maribora, kjer (kakor tudi v več krajih južnega Štajarja in na Kranjskem v Repnjah) imajo občecenjene učilne.

(Šolsko leto) pričelo se je danes s slovesno službo božjo ob 10. uri dopoldne v veliki cerkvi sv. Nikolaja. Zlati čas dveh mesecev minul je le prehitro tako gg. profesorjem kakor tudi živahni mladini. Ne rečemo, da ravno otožna, vendar pa ne tolikanj vesela, kakor je šla pred dvema mesecema s spričevali v roci iz šole, stopa zopet čez šolski prag, da zasede prostore, kakoršne si je v teku minolega leta sama priborila. Bog me, dolga bode zopet vrsta desetih mesecev, dolga, minula bo pa vendar-le.

(Novo moško učiteljske) izročilo se bode vodstvu slovesno še le na 4. oktobra, poduk prične se pa ondi menda še le 14. ali 15. oktobra.

(Is zopora) spustila je c. kr. deželna sodnija naslednje zaradi anarhizma zatožene rokodelce: Čevljarje Breskvarja, Hönigmanna in Hubmajerja, kro-

jača Dekvala in mizarja Eržena, ker je preiskava dokončana. Porotne obravnave bodo o Božiči in na tiste čakajo še v zaporu krojača: Železnikar in Šturm; čevljar Tuma in bukvozev Kriegel.

(Ponočni mir) je lepa reč, kjer ga imajo; škoda, da ga v Ljubljani po nekterih ulicah ne poznamo. Sinoči, v nedeljo večer, trajalo je upitje po kolodvorskih ulicah in sv. Petra cesti do pol dveh čez ponoči; vriš je bil tolik, da nihče ni mogel spati. Kaj pa gospod mestni odbornik, kateri tudi tu stanuje, ali nič ne čuje? Njegov glas v mestnem odboru gotovo ne bo glas vpijočega v puščavi, ako se on malo pobrini za nočni mir v tem delu mesta. Sicer pa davkoplačevalci odločno zahtevamo mirú, drugače bi bili prisiljeni iskati si pomoči po drugi poti.

Več davkoplačevalcev.

(Mesarski most in sejm.) Resnica je, da mesarski most je že dolgo časa popolne poprave bil potreben; a resnica je pa tudi, da je sedanje popraviljanje tako neprilichno, kolikor le mogoče. Mar li bi ne bili mogli pred začetki most popravljati, da bi bil do včeraj že popravljén? Tako so ga pa pričeli pretekli teden razdirati in zopet graditi, da je v semnji ravno najbolj razdrt in vsemu blagu zaprt. Komaj da posamezni pešči sem ter tje pridejo. Če že ni več bilo varno z vozovi čez most, naj bi ga bili zaprli voznikom, a peščem naj bi bil ostal odprt. Zdaj je pa ravno tisti most, ki je v središču mesta in za sejmarje najbolj potreben, na smajni dan zaprt. Ljubljana mora zmirom kaj posebnega imeti!

(Včerajšnji veliki jesenski somen) je bil jako živahen gledé ljudi, manj pa se je prignalo govedi, kakor sploh druga leta o Križevem v Ljubljano. Kupčija je bila za vole jako jalova, mnogo boljša za krave, ktere so se prodajale po 70 in 80, s teletom pa celó po 120 gold. Izvrstna pa je bila kupčija z žrebeti, katerih so veliko prignali in jih vse skozi lahko in dobro prodali. Cena jim je bila primerno visoka po 100 in 120 gold. Najlepše žrebe Ingličevo iz Skaručine prodal je gospodar za 153 gold. Manj živahno pa je bilo popraševanje po starih konjih, za ktere se ni nikdo posebno zanimal. Prediva je bilo tudi precej in to precej čednega.

(Predrznost.) V nedeljo večer „sposodili“ so si ponočnjaki v Spodnjem Kašlju v Liparjevem hlevu konja, s katerim so se celo noč okoli vozili. Proti jutru gospodar zapazi, da konja ni doma in pazi od kod bo prišel. Še preden se je svitalo prižene ga ponočnjak, ki je moral pa jako dober nos imeti, da ga je že na vrtu spustil in zbežal, kajti gospodar čakal je ponočnjaka, da bi mu bil dal zasluženo plačilo. Na deželi je prebivalstvo zaradi predrznosti fantalinov, ki ni že več tolišna da bi jo človek prenašati zamogel, res pomilovanja vredno. Samo si pomagati ne sme, drugače taistega takoj zaprejo, če pa tožit gré, zanikrnez k večem 10 do 12 ur zopora dobi, zato pa potem, ko se iz zopora povrne tistemu, ki ga je ovadil toliko razbije, da se vsak dvakrat in trikrat premisli, preden gre k sodniji. Kedaj bo bolje? Kje je bivši okrajni glavar Pajk?!

(Vožnja z velocipedi) po mestu lepo napreduje. V dolgih ulicah se zopet vozi nek mlad človek in spravlja otroke in odrasle v nevarnost. Tudi po Križevniškem trgu se neki gospodje radi producirajo po dveh kolesih. No, pa vsaj se je jeden že nekaj polomil, morda da zdaj druge tudi pamet sreča. Želeti bi bilo!

(G. Kleeberg in njegova soproga), posestnika zverinjaka pod Tivoli, peljala sta se v četrtek v Trst na sprehod in po oprasku. Nazaj gredé sta oba zaspala. Probudivši se vpraša g. Kleeberg, če so že v Ljubljani, ko je vlakovo piskanje proti postaji čul. „Kje je že Ljubljana,“ pravi sopotnik, „to je že Maribor!“ Da iznenadenje ni bilo ravno naj prijetneje, radi verujemo. Najbrž, da sprevoznika g. Kleeberg zato ni pohvalil ali ga bogato obdaroval. Sicer je pa popotnik vsak sam za-se odgovoren, da na pravi postaji izstopi.

(Diurnista) išče c. kr. okrajna sodnija v Kostanjevici za mesečno plačo 24 gold., ktera se mu tudi na 27 gold. lahko zviša pri sposobnosti. Prošnje do 20. septembra 1884 na c. kr. okrajno sodnijo ondi.

(Blagoslovljenje zastave Goriškega slovenskega podpornega društva), ktero je bilo na 5. dan meseca oktobra napovedano, je c. k. okrajno glavarstvo v Gorici prepovedalo, ne da bi bilo naznanilo prave vzroke. Sluti se, da se menda boji kolere v bližnji Italiji, ktero bi blagoslovljenje zastave naše potegniti utegnulo.

(Kakošni so c. k. šolski nadzorniki po Štajarskem) poročja „Süd. Post“, iz ktere posnamemo, da se je c. k. okrajni šolski nadzornik Ambrožič v Braslovčah jako razžaljivo obnašal. Ondi so imeli namreč na 23. avgusta učitelji svojo konferenco. Pri tej je Ambrožič napadal „Slov. Gospodarja“ in ga je „Verdummungsblatt“ imenoval. Na trgu razžalil je javno slovenske volilce, ki so svoje glasove g. prof. Žolgarju namenili, češ, da se Slovenci sedaj lahko veselje, ker jim ne bodo morilea Čuvana obesili; kajti kedar pride venkaj, ga bodo lahko za poslanca v deželni zbor volili! Če je vse to res, se sme pač prašati: Je li res c. k. šolskemu nadzorniku brez kazni tako govorjenje dovoljeno?

Razne reči.

— V Neapolji vprli so se 10. t. m. kaznjenci in so vsi skupaj zahtevali, da se morajo izpustiti, ker se je kolera med njimi prikazala. Trdili so, da niso k taki smrti obsojeni. Ko je ljudstvo ropot in vrišč na ulice zaslišalo, se je za kaznjence potegnulo. Redarstvo je z veliko težavo mir napravilo. Procesije po mestu trajajo vsak dan do polnoči; pred podobami, ktere so pred hišami razpostavili in po hišah poobesili, kleči zbegani narod tolpoma ter se zopet k Bogu obrača, ko vidi, da drugod ni pomoči. — Tako je še vselej bilo. Bog udari, rani in zaceli. Lahko se je norčevati, dokler je človek zdrav in se mu dobro godi; ali kadar pride taka šiba, je pa druga.

— Profesor dr. Gaetano Amoroso v Neapolji izumil je novo zdravilo, ki je kolero kos. Kolikor je do sedaj še bolnikov na ta način ozdravil, še vse je rešil. Ozdravljevanje je čisto priprosto. Dr. Amoroso brizga namreč bolniku alkalično vodo pod vrhno kožo (epidermis) ter je na ta način rešil življenje generalu Mezzacapo, pevkini Vatet in še več drugim.

— Silni viharji divjali so minuli teden po Ameriki v Minesoti, Viskonsinu in Ajevi, ter so napravili grozno veliko škodo. Mesto Cheaslake je razsuto popolnoma in število mrtvih je veliko.

— Sožiganje mrtvih v Gradci. V Gradci se je sostavil odbor, čegar naloga je osnovati društvo za sožiganje mrtvih. Sožgan bo tisti, kateri bo sam želel. Cerkveni obredi se bodo baje pridržali.

— K ogrskim razmeram. „Narod. Nov.“ pišejo: V mestu Beregras je štirirazredna ljudska šola za dečke in petrazredna za dekleta; obe šoli vzdržuje država. Lansko leto je bilo v prvi šoli 104 judovskih in le 4 kršanski otroci; v drugi je pa bilo 108 judovskih in le 5 kršanskih deklet.

— Starokatoliški „škof“ Herzog je bil imenovan za rektorja Brnskega vseučilišča. Brez prepira pa tudi ni bila izvolitev. Herzog je bil prisiljen odpovedati se fari in odreči se vsej nadi na — ženitev. To mu ni bilo tako težko, kakor bi si kdo prvi trenutek mislil, ker bogata vdova, katero je mislil Herzog vzeti — ga več ne mara.

Telegrami.

Skierniewicze, 15. sept. Včeraj dopoldne došla sta Giers in poslanec Lobanov, opoldne velika kneginja Marija Pavlovna. Spremlstvo cara, carice in veliko-knezov prišlo je zvečer ob 7. uri. Pešci na kolodvoru sprejeli so cara s hurá-klici. Navzoči na kolodvoru so bili: Lobanov, Wielopolski, plemenitašnje iz okolice z otroci vred. Ob velikem slavoloku stalo je 800 kmetov in kmetie v narodni noši. Starešine podali so caru kruha in soli in so ga navdušeno sprejeli. Kolodvor je razsvetljen.

Skierniewicze, 16. sept. Cesar Franc Jožef pripeljal se je semkaj včeraj ob dveh popoldne. Car sprejel ga je v avstrijski opravi s trakom Štefanovega reda. Pri sprejemu navzoči bili so tudi še: cesarica, carevič, veliko-knez Jurij, Vladimir in Nikolaj, poslednja oba v avstrijskih opravah s trakoma Leopoldovega reda, veliko-knez Peter Nikolajevič, veliko-kneginja Marija Pavlovna in vsi ruski vojaški in dvorni dostojanstveniki, ministri Voronzov-Daškov, Posjet, Giers; grof Tolstoj in poslanec Lobanov. Čakala ga je tudi častna kompanija z godbo. Cesar Franc Jožef nosil je rusko opravo s trakom Andrejevega reda. Poljubil je trikrat cara in mu je krepko desnico stresel, godba pa je svirala avstrijsko himno. Nato poljubil je cesar carici večkrat roko in je ravno tako prijazno druge člane carske rodovine pozdravil. Po pozdravu predstavili so mu ca-

reviča in veliko-kneza Petra. Značaj pozdrava je bil ves jako prijazen.

Skierniewicze, 16. sept. Ob 4. uri popoldne pripeljal se je nemški cesar. Le nekaj minut poprej prišli so na kolodvor car in carica, cesar Franc Jožef, carevič in drugi veliko-knezi, kateri so se po prihodu in pozdravu avstrijskega cesarja v palačo podali. Poleg teh prišla je tudi generaliteta in ministri. Ko se je vlak v postajo vozil, svirala je godba prusko himno; car je hitel nasproti nemškemu cesarju, s katerim sta se trikrat poljubila, na kar je Viljem poljubil roko carici večkrat, in ravno tako prijazno pozdravil avstrijskega cesarja in veliko-kneze. Posebno dobro pa je car sprejel oba Bismarka, Otona in mladega grofa Herberta. Cesar Viljem nosil je rusko opravo s trakom Andrejevega reda. Car in veliko-knezi bili so oblečeni pruski s trakovi reda črnega orla. Cesar Viljem obšel je ondi nastavljeno častno kompanijo, na kar se je gospoda podala v palačo. Ob 7. uri pričel se je obed, kterege so se vdeležili trije cesarji in cesarica, veliko-knezi, Bismark, Kalnoky, vseh skupaj bilo je blizo 100 osob povabljenih. Carico je cesar Viljem k obedu peljal, kjer ji je na desni sedel cesar Franc Jožef, na levi cesar Viljem, car Aleksander pa cesarici ravno nasproti. Napitnic ni bilo, vendar pa so si vladarji napijali.

Rim, 14. sept. Včeraj je v Napolji bilo 642 bolnikov in 348 mrličev za kolero. V Speciji imeli so 38 bolnih in 28 mrtvih.

Rim, 15. sept. Kolera po celi Italiji pojema. Včeraj že ni bilo po celi Italiji več nego le 750 bolnikov in 422 mrličev za kolero. V Napolji samem pa 643 bolnih in 371 mrtvih. V Rimu ni kolere.

Napolj, 14. sept. Minister Mancini dobil je kolero. Kakor se čuje mu je že odleglo.

Napolj, 15. sept. Kralj je odšel včeraj preko Rima v Florenco in so ga povsod slavnostno sprejemali.

Tujci.

14. sept.

Pri Maliči: Luka Thevaor, učitelj godbe, z Dunaja. — Pavel vitez Lurdan, c. k. polkovnik, z Kremsa. — Franc Hummerer, trg. pot., iz Trsta. — Janez Kobler, vpok. vradnik, z družino, iz Reke.

Pri Stonu: Karl Polak, z družino, iz Trsta. — Janez Del Negro, z družino, iz Pulja. — Moric Klander, konjski kupec, iz Gradca. — Leopold Schlesinger, trgovec, iz Maribora. — Gudolf Orscheilek, c. k. vradnik, iz Kočevja.

Pri Bavarskem dvoru: Michelovich, trg. z usnjem, z Dunaja. — Albert Kitz, z družino, iz Linca. — Minigetti, trgovec, iz Trsta. — Tomaž Glantschnig, trgovec, s sinom, iz Wolfsberga. — Jan. Kleinschich, trgovec z lesom, iz Wolfsberga. — Rudolf Pfaudner, krčmar, iz Wolfsberga. — Janez Chaides, posestnik, s soprogo, iz Polan. — Vinko Verhovšek, trgovec, iz Trebnja. — Treo, posestnik, iz Trebnja.

Pri Južnem kolodvoru: Janez Lužar, železn. vradnik, z družino, z Dunaja. — L. Cohn, trgovec, z Dunaja. — L. Razyleimer, c. k. nadporočnik, s soprogo, iz Somoka. — Lavoslav Birk, vradnik, s soprogo, iz Zagreba. — Baron J. Raolu, s soprogo, iz Trsta. — P. Maurer, zasebnik, iz Trsta. — Fel. Venezian, zasebnik, iz Trsta. — Matilda Schübernig, iz Celovca. — Marijana Hasslacher, natarica, iz Celovca.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

16. septembra.

Papirna renta po 100 gl.	80 gl.	80	kr.
Sreberna	81	85	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	104	80	"
Papirna renta, davka prosta	95	85	"
Akcije avstr.-ogerske banke	849	—	"
Kreditne akcije	298	—	"
London	121	70	"
Srebro	—	—	"
Ces. cekini	5	77	"
Francoski napoleond.	9	68	"
Nemške marke	59	70	"

Eksekutivne dražbe.

19. sept. 2. e. džb. pos. Jožef Dovgan iz Šambije, 1200 gl. Bistrica. — 1. e. džb. pos. Jožef Čuček, iz Knežaka, 6100 gl. Bistrica.

20. sept. 1. e. džb. pos. Jakob Stajner iz Rozane. Krško.

Umrli so:

10. sept. Marija Oven, delavčeva hči, 7 let, Poljanska cesta. št. 18, Meningitis.

11. sept. Franca Bergant, uradnikova hči, 4 leta, Križevniške ulice št. 9, oslabljenje. — Ana Valentin, kajzarjeva hči, 2 leti, Hloveca št. 33, davica.

12. sept. Alojzij Osredkar, čevljar, 29 let, Poljanska cesta št. 56, je nagle smrti umrl ter bode uradno pregledan. —

Marija Železnikar, delavčeva hči, 5 dni Križevniške ulice št. 9, oslabljenje.

V bolnišnici:

11. sept. Helena Koritnik, gostija, 70 let, vsled vodenice.

V vojaški bolnišnici:

11. sept. Jožef Hamčar, umirovljeni vojaški pek, 69 let, vsled pljučnice.

Kupujem in plačujem po najvišji ceni **krompir, fižol, vsake vrste želišča, kakor orehovo perje in luščine, norice, češminovo lubje, od korenin in od palic i. t. d., ježice, suh želod, žir ali bukvice.** (1)

Josip Levec,

trgovec na Sv. Petra predmestji pri mesarskem mostu.

J. pl. Trnkóczy,

lekar „pri zlatem samorogu“,

priporoča in razpošilja s poštnim povzjetjem

Marijacejske kapljice

za želodec,

MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
MAIBACH 4 STÜCK 203

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodecu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenič, bljuvanje, glavoból, krč v želodecu, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezní na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozorjamo, da se tiste istinite Marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri J. pl. Trnkóczy-ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa še se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezní na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezní priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisrčnišo zahvalo, zvssem spoštovanjem udani

Franč Jug,

(24) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch) olje,

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnice, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljavače, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpjenih udih, skazenem želodecu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz dežele izvrše se tako

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.